

ALUTAGUSE VALLAVOLIKOGU

O T S U S

Lisaku

00. 00. 2023 nr

Alutaguse valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine ja planeeringuala muutmine

Alutaguse Vallavolikogu algatas 25.02.2021 otsusega nr 309 kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (EP) ja selle keskkonnamõjude strateegilise hindamise (KSH), eesmärgiga välja selgitada tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivad asukohad Alutaguse valla lääneosas. Algne planeeringuala suurus on ca 15 770 ha ning ala jääb Peressaare, Tagajõe, Oonurme, Kellassaare, Sahargu, Tudulinna, Roostoja, Taga-Roostoja ning Lõpe külade territooriumile.

Tuulepargi rajamise kaudsem vajadus tuleneb Eesti riigi kliima- ja energiapoliitikast. Eesti pikaajaline eesmärk on minna üle vähese süsinikuheitega majandusele, mis tähendab järkjärgult eesmärgipärast majandus- ja energiasüsteemi ümberkujundamist ressursitõhusamaks, tootlikumaks ja keskkonnahoidlikumaks. Koostatav eriplaneering on kooskõlas Eesti kliima- ja energiapoliitika põhialustega, Eesti energiamajanduse arengukavaga 2030+ ja Eesti kliimamuutustega kohanemise arengukavaga aastani 2030.

Eriplaneeringu koostamise vajadus tuleneb planeerimisseaduse § 95 lõikest 1, mille kohaselt koostatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneering olulise ruumilise mõjuga ehitise püstitamiseks, kui olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoht ei ole üldplaneeringus määratud. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määrusele nr 102 Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri punktide 4 loetakse enam kui 30 meetri kõrgustest elektrituulikutele koosnev tuulepark olulise ruumilise mõjuga ehitiseks. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 26.06.2003 määrusele nr 184 Võrgueeskiri on tuulepark mitmest elektrituulikust ning elektrituulikuid omavahel ja neid liitumispunktiga ühendavatest seadmetest, ehitistest ning rajatistest koosnev elektrijaam.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetlus koosneb kahest etapist - ehitise asukoha eelvalik ehitisele sobivaima asukoha leidmiseks ja eelvalikust lähtuva detailse lahenduse koostamine.

Eriplaneeringu asukohavaliku (koostaja AB Artes Terrae OÜ) juurde kuulub Alutaguse valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (koostaja Alkranel OÜ). KSH eesmärgiks on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Täpsemalt on KSH eesmärgiks hinnata eriplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisel kaasnevat olulist keskkonnamõju ning määratleda ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks vajalikud meetmed.

Vastavalt planeerimisseaduse § 100 lõikele 1 ja 3 toimus ajavahemikul 18.10.2021 kuni 17.12.2021 eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse avalik väljapanek. Lähteseisukohti ja KSH VTK tutvustav avalik arutelu toimus 16.11.2021 ning avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 21.01.2022 Tudulinna kogukonnamajas. Avalikustamise tulemuste põhjal täiendatud lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus esitati 27.04.2022 ettepanekute küsimiseks koostöötegijatele ja kaasatavatele isikutele ja asutustele ning Rahandusministeeriumile täiendavate isikute ja asutuste määramiseks, kellega tuleb teha eriplaneeringu koostamisel koostööd või keda tuleb eriplaneeringu koostamisse kaasata.

Lähteseisukohtadele, keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele ja nendele laekunud tagasisidele tuginedes töötati välja eriplaneeringu asukoha eelvalik ja keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne, mille käigus analüüsiti tuulepargi rajamiseks esialgselt sobivaid alasid.

Asukoha eelvaliku algetapis leiti esmase kaardianalüüsi alusel võimalikud potentsiaalselt sobivad alad, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid tuulepargi asukoha edasiseks valikuks ning millel on sobilik kaugus põhivõrguga elektriühenduse võimaldamiseks. Esmalt eemaldati looduskaitseaduse kohaselt kaitstavad alad (kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, sh projekteeritavad kaitstavad alad, I, II ja III kaitsekategooria loomaliikide Keskkonnaregistris kajastuvad leiupaigad) ja ETAK andmestiku alusel elu- ja ühiskondlikud hooned koos 1000 m puhvervööndiga. Teise sammuna eemaldati liiga kitsad (arvestati, et ala peab olema minimaalselt tuuliku rootori diameetri laiune) alad. Kolmanda sammuna alustati liikide kaitseks vajalike puhvrite määratlemise ja rakendamisega. Puhvrite rakendumise järgselt moodustusid nn rohelised alad, kus on tuuleparke tõenäoliselt võimalik arendada ning nn kollased alad, kus tuuleparkide arendamise tõenäosus sõltub detailse lahenduse etapis selguvast täpsest tuulikute paigutusest, avalduvatest müra, varjutuse jm mõjudest. Samuti sõltub alade arendamine ja täpne tuulikute paigutus detailse lahenduse etapis tehtavate täiendavate uuringute tulemustest.

KSH koostamisel vaadeldi potentsiaalseid eelvaliku alasid detailsemalt. Planeeringu eesmärgiks on leida eriplaneeringu alalt mitte üks, vaid kõik võimalikud potentsiaalselt sobilikud alad, kuhu oleks põhimõtteliselt võimalik rajada tuuleparki või -parke ja teostatud ei ole alternatiivide võrdlust vaid on seatud tingimused alade arendamiseks. Alade kirjeldus ja mõjuvaldkondade kaupa esinevate mõjude kirjeldus on esitatud KSH aruandes.

Asukoha eelvaliku ja KSH esimese etapi käigus viidi läbi linnustiku uuring ja nahkhiirte uuring (OÜ Loodusekspert, Ants Tull), lendorava uuring (OÜ Elusloodus, Uudo Timm), mürauuring, varjutuse uuring ja visualiseeringud (Lemma OÜ, Piret Toonpere).

KSH esimese etapi aruande valmimise järel koostati planeeringu asukoha eelvaliku eelnõu seletuskiri ja põhijoonis.

Tulenevalt KSH esimese etapi aruandest on määratud kaheksa elektrituulikute ja nende toimimiseks vajalike ehitiste eelvaliku ala. Nimetatud aladel hinnati tuulepargi rajamisega kaasneva võimalike olulisi keskkonnamõjusid mõjuvaldkonna põhiselt, arvestades seejuures KSH käigus läbi viidud uuringute tulemusi. Kuna puhveranalüüsi käigus välistati keskkonnakaitsealalt ja ka asutusest lähtuvalt väärtuslikumad piirkonnad, siis ei tuvastatud ka välismõjude analüüsi tulemusena kavandatava tegevuse ellu viimisel olulisi ebasoodsaid mõjusid.

Mõju hindamise tulemusena täpsustati alade sobivust/mittesobivust tuulepargi rajamiseks ning seati tingimused ja leevendusmeetmed eriplaneeringu teise etapi ehk detailse lahenduse koostamiseks. Kuna elektrituulikute ning neid teenindavate ehitiste ala ja põhivõrguga ühenduse ala on oma olemuselt küllalt erinevad, siis esitatakse need planeeringus eraldi aladena tuulepargi elektrituulikute eelvaliku ala ja tuulepargi ühendusliini eelvaliku ala. Tingimused on määratud detailse lahenduse koostamiseks üldiselt kõikidele võimalikele tuulepargi aladele, alade omavahelise ühendamise kaablikoridoridele ja alade põhivõrguga ühendamiseks mõeldud kaablikoridoridele ning täpsemad tingimused igale konkreetsele võimalikule tuulepargi alale.

Töö käigus on osutunud vajalikuks korrigeerida planeeringuala piiri. Planeeringu algatamisel lähtuti, et planeeringualasse peab ära mahtuma tuulikute ehitamise ala. Töö käigus on selgunud, et olenevalt kehtiva õiguse tõlgendamisest on ka ühendusliin tuulepargi ehk olulise ruumilise mõjuga ehitise ala ning tulenevalt elektrijaama liitumispunkti asukohast on vajadus planeeringuala suurendada Tudulinna, Lemmaku ja Rannapungerja külade territooriumitele. Laiendatud planeeringuala suurus on 16 396 ha.

Arvestades eriplaneeringus toodud tingimusi võib alale ehitada elektrituuliku suurima lubatud kõrgusega 250 meetrit, elektrituulikute ehitamiseks ja teenindamiseks vajalikke teid ning montaažiplatse, tuulepargi siseseid elektriühendusi, tuulepargi alajaama(sid), tuulepargi alajaama põhivõrguga ühendavat ühendusliini, tuulemõõtmistorni(sid) ja muid täiendavaid võimalikke tuulepargi toimimiseks vajalikke ehitisi (tulevikus tõenäoliselt ka kõikuvaid tuuleolusid kompenseerivad/akumuleerivad seadmed). Järgmises etapis tuleb määrata tuulepargi toimimiseks vajalike ehitiste asukoht ja täpsed tingimused ehitamiseks, samuti jätta võimalus nõ tulevikuseadmete ehitamiseks tulevikus. Eriplaneeringuga ei ole määratud elektrijaama liitumispunktiga ühendava elektriliini asukohta, vaid maa-ala ühendusliini ehitamiseks. Järgmises etapis tuleb määrata elektrituulikute eelvaliku alale juurdepääsutee avalikult kasutatavalt teelt.

Eriplaneering on koostatud koostöös asjaomaste asutuste, erinevate huvigruppide ja avalikkusega. Tulenevalt planeerimisseaduse § 99 lõikest 1 tehakse kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi kohaliku omavalitsuse eriplaneering käsitleb. Alutaguse Vallavalitsus edastas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks asjaomastele ametkondadele ja teistele huvitatud isikutele.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks planeerimisseaduse § 109

Alutaguse Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Võtta vastu ja tunnistada vastavaks Alutaguse valla eriplaneeringu asukoha eelvalik (AB Artes Terrae OÜ, töö nr 21079ÜP3) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (Alkranel OÜ).

2. Suurendada planeeringuala, määrata planeeringuala suuruseks ca 16 396 ha ja kinnitada planeeringuala piir vastavalt lisale 1 (ühel lehel).
3. Võtta Alutaguse valla eriplaneeringu asukoha eelvalik ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne aluseks eriplaneeringu detailse lahenduse koostamisel ning lähtuda neis toodud tingimustest.
4. Detailse lahenduse koostamisel ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus viia läbi asjakohased uuringud, määrata kavandatava tuulepargi ehitusõigus ja lahendada muud asjakohased planeerimisseaduse § 126 lõikes 1 nimetatud ülesanded.
5. Otsuse peale võib esitada Alutaguse Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.
6. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Marek Kullamägi
Volikogu esimees

Eelnõu koostas geoinfospetsialist Liina Talistu